

SAYI : B.15.TKİ.0.71.03.00/

04.02.2010* 0660

KONU : İş Bırakma Eylemi.

TAMİM

Ankara Valiliğinden alınan 03.02.2010 tarih, 21222-2210 sayılı yazıda, "02 Ocak günü Türk-İş Genel Merkezinde, Türk-İş/Disk/Hak-İş/Türkiye Kamu-Sen/Kesk ve Memur-Sen Konfederasyonları yetkilileriyle yapılan toplantı sonunda, Tekel işçilerinin durumları ile ilgili yapılan görüşmelerle uzlaşmaya varılamaması üzerine, yukarıda sayılan tüm konfederasyonlara bağlı sendikaların katılımı ile 04 Şubat 2010 Perşembe günü 08.00-17.00 saatleri arasında (1) günlük iş bırakma eylemi yapılacağı kamu oyuna duyurulmuştur.

Konu ile ilgili olarak, adı geçen iş bırakma eylemine konfederasyonlara bağlı sendikaların yoğunlukta olarak kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan üyelerinin katılacağı, kamu kurum ve kuruluşlar önünde toplanılıp, pankart-döviz taşıyarak ve slogan atarak İlimizin ana arterlerinden yürümek suretiyle belirleyecekleri bir alanda toplanarak kanunsuz toplantı ve gösteri yürüyüşü yapacakları ve iş bırakma eylemine, devlet memurlarının ve kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan işçilerin iş bırakmak suretiyle ve mesai saatleri içerisinde katılması suç teşkil etmektedir.

Anayasamızın 34.maddesinde toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğü hakkı verilmiştir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasının şekil ve şartları 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda düzenlenmiştir. Bu kanuna göre oluşturulan 7 kişilik tertip heyetiyle 48 saat öncesinden bildirimde bulunularak Mülki Amirin göstereceği alanlarda toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılabilmektedir.

Ayrıca Anayasamızın 25. ve 26.maddelerinde kişiler ve sivil toplum örgütleri üyelerini düşünce ve kanaat hürriyeti ve düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti bulunmaktadır. Bu hürriyetin kullanımı ile ilgili yasal düzenleme bulunmamasıyla birlikte İçişleri Bakanlığımızın 11.05.2004 gün ve 2004/100 sayılı genelgesi ile şekil ve şartları belirlenmiştir.

Bununla birlikte, 2822 sayılı Grev ve Lokavt Kanunu'nun Birinci Bölüm Grevin Tanımı başlıklı 25.maddesinde "İşçilerin topluca çalışmamak suretiyle iş yerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında uzlaşarak veyahut bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmaması için verdiği karara uyarak işi bırakmalarına grev denilir. Toplu İş Sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla bu Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve kanuni grev denilir. Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan greve kanun dışı grev denilir. Siyasi amaçlı grev, genel grev ve dayanışma grevi kanun dışı grevdir." hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı kanunun, kanun dışı grev ve lokavtın sonuçları başlıklı 45'inci maddesinde "Kanun dışı grev yapılması halinde, işveren, böyle bir grevin yapılması kararına katılan, böyle bir grevin yapılmasını teşvik eden, böyle bir greve katılan veya böyle bir greve katılmaya veyahut devama teşvik eden işçilerin hizmet akitlerini, feshin ihbarına lüzum olmadan ve herhangi bir tazminat ödemeye mecbur bulunmaksızın feshedebilir. Kanun dışı bir grev yapılması halinde, bu grev veya bu grevin yönetimi ve yürütümü yüzünden iş verenin uğradığı zararlar, greve karar veren işçi sendikası veya kanun dışı grev herhangi bir işçi kuruluşunca kararlaştırılmaksızın yapılmışsa, bu greve katılan işçiler tarafından karşılanır." hükmüne yer verilmiştir.

./..

Aynı kanunun Yasak hallerinde Grev ve Lokavt başlıklı 72'inci maddesinde ise "Grev veya Lokavtın 29 ve 30'uncu maddelerine göre sürekli olarak, 31'inci maddeye göre de geçici olarak yasaklandığı işlere veya işyerlerine ilişkin olarak; grev veya lokavt kararı verenler, kararı kaldırmayanlar, teşvik edenler, zorlayanlar veya propagandasını yapanlar iki aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Yukarıdaki fıkrada sözü edilen grev veya lokavt kararının uygulanması halinde; grev ve lokavt kararı verenler, böyle bir grev veya lokavtta karar verilmesini veya uygulanmasına veya bunlara katılmaya veya devama zorlayanlar veya teşvik edenler veya bu yolda propaganda yapanlar ile grev veya lokavta katılanlar veya devam edenler altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Siyasi amaçlı grev veya lokavt, genel grev veya lokavt, dayanışma grevi veya lokavtı ile iş yeri işgali, işi yavaşlatma, verimi düşürme ve üretimi aksatacak nitelikteki her türlü direnişler hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Ancak siyasi amaçlı grev veya lokavt, genel grev veya lokavt, dayanışma grevi veya lokavtı halinde anılan fıkralara göre tayin edilecek cezalar bir misli artırılarak hükümlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü Bölüm "Yasaklar" "Grev Yasağı" başlıklı 26 ncı maddesinin ikinci paragrafında "Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kısıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelip de devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır." hükmü bulunmakta, aynı kanunun 27 nci maddesinde ise "Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertip etmeleri, ilan etmeleri ve bu yolda propaganda yapmaları yasaktır. Devlet memurları herhangi bir greve veya grev teşebbüsüne katılamaz, greve destekleyemez veya teşvik edemezler." hükmüne yer verilmektedir.

Bununla birlikte 13.04.2005 tarih ve 25785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik maddelerinde açıklanan "Etik Davranış İlkeleri" ne uygun düşmemektedir.

Ayrıca 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'na memurların iş bırakması ile ilgili bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan, 2911 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde "Halka karşı, doğrudan doğruya veya ses yükselten veya ileten herhangi bir alet veya araç ile söz söyleyerek veya seslenerek veya basılmış veya çoğaltılmış veya elle yazılmış veya çizilmiş kağıtları duvarlara veya diğer yerlere yapıştırarak veya dağıtarak veya benzeri araç ve yollarla halkı kanuna aykırı toplantı veya yürüyüşe özendirmek veya kışkırtmak yasaktır. Bu hareketler güvenlik kuvvetlerince derhal menedilir." hükmü bulunmaktadır.

Bu bakımdan, adı geçen ve yapılmak istenen kanunsuz iş bırakma eylemine katılacak işçiler ile memurların, genel bütçeye dahil daireler, katma değer bütçeli daireler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğine haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan, yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul, başkan ve üyeleri dahil tüm personelin kamu personeli oldukları hususları göz önünde bulundurularak, ilgili kanunlar ve yönetmelikler çerçevesinde kamu kurum veya kuruluşlarında çalışan memur ve işçilerin bu tür eylemlere katılmaları halinde kanunsuz eylem yapmış olacaklarından dolayı bağlı oldukları kurumlarınca idari işlem yapılacağı gibi, adli yönden de Valiliklerince kanunsuz eyleme katılacaklar hakkında suç duyurusunda bulunulacağı" bildirilmiştir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Selahaddin ANAÇ
Genel Müdür